

USTAWA O OCHRONIE SYGNALISTÓW

W dniu 06.03.2024 r. pojawił się na stronach Rządowego Centrum Legislacji kolejny projekt ustawy mającej za zadanie wdrożyć unijną dyrektywę o ochronie sygnalistów, czyli Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23.10.2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

Kontakt:

wroclaw@explico.com.pl

W porównaniu do poprzednich projektów ustawy wprowadzono kilka bardzo istotnych zmian, a mianowicie:

Zobacz inne:

www.explico.com.pl

- termin „zgłaszający naruszenia prawa” został zastąpiony przez projektodawcę terminem „sygnalista” – zmiana ta podyktowana jest, jak czytamy w uzasadnieniu, faktem obecności terminu „sygnalista” w społecznej percepcji problematyki zgłaszania naruszeń prawa;
- rozszerzeniu uległ katalog przedmiotowy możliwych naruszeń o kwestie:
  - wolności i praw człowieka i obywatela,
  - korupcji,
  - handlu ludźmi,
  - dotyczące naruszeń z zakresu prawa pracy;
- dopuszczono wprost zgłoszenia anonimowe;
- ustalono wysokość minimalnego odszkodowania dla sygnalisty, wobec którego dopuszczono się działań odwetowych. Będzie to kwota nie mniejsza niż dwunastokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku, czyli aktualnie ponad 80.000 złotych. Górny limit odszkodowania nie został określony, a ponadto sygnalista będzie mógł żądać – obok odszkodowania – zapłaty zadośćuczynienia;
- doprecyzowano sposób obliczania stanu załogi determinującego obowiązek wdrożenia systemu zgłaszania nieprawidłowości. Obowiązek ustanowienia procedury zgłoszeń wewnętrznych dotyczy m.in. wszystkich podmiotów prawnych, na rzecz których, według stanu na 1 stycznia lub 1 lipca danego roku, wykonuje lub świadczy pracę zarobkową co najmniej 50 osób;
- rozszerzono możliwości dotyczące ochrony potencjalnych sygnalistów poprzez umożliwienie im skorzystania z nieodpłatnej pomocy i poradnictwa prawnego;
- **wydłużeniu uległo *vacatio legis* w stosunku do poprzednich wersji projektu. Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów rozdziału 4 (dotyczącego zgłoszeń zewnętrznych), które zaczną obowiązywać po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.**

Planując w organizacji stworzenie **systemu ochrony sygnalistów dostosowanego do wymogów prawnych nowej ustawy, należy brać pod uwagę wymóg konsultowania procedury zgłoszeń wewnętrznych z zakładową organizacją związkową albo zakładowymi organizacjami związkowymi, lub jeżeli w Państwa organizacji nie działa zakładowa organizacja związkowa – z przedstawicielami pracowników wyłonionymi w trybie przyjętym w Państwa organizacji.** Dotychczasowi przedstawiciele pracowników mogą być stroną konsultacji w sprawie ustalania procedur wewnętrznych. W przypadku braku przedstawiciela pracowników u danego pracodawcy powstanie konieczność jego powołania. W celu usprawnienia przedmiotowych konsultacji w projekcie ustawy wprowadzono ściśle określony termin na ich przeprowadzenie, tj. będą mogły trwać nie krócej niż 5 dni i nie dłużej niż 10 dni od dnia przedstawienia przez podmiot prawny projektu procedury zgłoszeń wewnętrznych. Taka procedura wejdzie w życie po upływie 7 dni od dnia podania jej do wiadomości osób wykonujących pracę, w sposób przyjęty w danym podmiocie prawnym.

Przypomnijmy jeszcze, że najistotniejsze obowiązki związane z wdrożeniem ochrony sygnalistów wynikające z projektu ustawy są następujące:

1. obowiązek ustalenia wewnętrznej procedury zgłaszania naruszeń prawa i podejmowania działań następczych. Projekt w dalszym ciągu przewiduje możliwość skorzystania z pomocy podmiotów zewnętrznych przy przyjmowaniu zgłoszeń i podejmowaniu działań następczych oraz przekazywaniu informacji zwrotnej, jednak konieczne jest zawarcie umowy, która określi prawa i obowiązki związane z ochroną danych osobowych oraz rozwiązania techniczne i organizacyjne zapewniające zgodność z ustawą,
2. określenie sposobów, czyli kanałów, przekazywania zgłoszeń przez sygnalistów,
3. sporządzenie i udzielenie pisemnych upoważnień do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń, podejmowania działań następczych oraz przetwarzania danych osobowych,
4. utworzenie i prowadzenie rejestru zgłoszeń wewnętrznych,
5. zakaz podejmowania działań odwetowych, a także obowiązek przestrzegania środków ochrony sygnalisty.

Nasza Kancelaria pozostaje do Państwa dyspozycji we wszystkich działaniach mających na celu wdrożenie w Państwa organizacji systemu ochrony sygnalistów.

W razie dalszych pytań, pozostajemy do Państwa dyspozycji.

*Niniejszy Newsletter nie stanowi porady prawnej ani podatkowej